Raadsvoorstel

Onderwerp	uitgangspuntennota 2026 GGD NOG	Behandelaar:	Regiocoördinator IZA-GALA
Datum	28 januari 2025		
Portefeuillehouder	J.W. Simonse	Zaaknummer:	422381
		Bijlagen	7

Korte beschrijving voorstel:
Volgens de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland (GR GGD NOG) zijn de raden bevoegd een zienswijze in te dienen op de uitgangspuntennota voor de programmabegroting. In dit voorstel betreft het de uitgangspuntennota voor de programmabegroting 2026 van de GGD NOG. De GGD NOG verzoekt de raden om de zienswijzen voor 1 maart 2026 in te dienen. Omdat de GGD NOG net voor de kerst nog een aanvullende stuk heeft toegestuurd, is met de GGD afgestemd dat de (concept) zienswijze van de raad van Elburg in maart naar de GGD wordt gestuurd. In dit raadsvoorstel wordt een conceptbrief gevoegd waarin de raad aangeeft een zienswijze in te dienen.

Te nemen besluit:
1. Een zienswijze op de uitgangspuntennota 2026 GGD NOG in te dienen.
2. Het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG met bijgevoegde brief te informeren.

Inleiding
De GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten in Gelderland, waaronder Elburg. Op 28 november jl. heeft u de uitgangspuntennota 2026 van de GGD NOG ontvangen. Het Dagelijks Bestuur van GGD NOG verzoekt de raden van de deelnemende gemeenten om voor 1 maart a.s. hun zienswijze op de uitgangspuntennota 2026 GGD NOG toe te zenden.

Toelichting
Het college kan zich vinden in de uitgangspuntennota 2026 van de GGD NOG. De GGD sluit aan bij de recente ontwikkelingen, zowel landelijk, (sub)regionaal als lokaal. We zijn ambtelijk en bestuurlijk met de GGD in gesprek over de mogelijkheden voor uitvoering ervan op subregionaal (Noord-Veluwe) en lokaal niveau. De omslag in werken bij de GGD om zich meer subregionaal en lokaal te richten, vraagt een omslag in werken en dat vraagt tijd. Ook vraagt het een afweging in hoeverre subregionaal en lokaal uitvoeren zich verhoudt tot een efficiënte uitvoering door de GGD voor alle 22 gemeenten. In de uitgangspuntennota staan geen punten die strijdig zijn met ons lokale beleid.
De indexering voor 2026 is 4,57% en in overeenstemming met de door het AB GGD besloten wijze van indexering. Gezien de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren, is het van belang dat de GGD NOG meebeweegt met de (financiële) ruimte van gemeenten. In het AB GGD NOG van november jl. is daarover gesproken. De GGD heeft toegezegd om te komen met scenario’s met mogelijke bezuinigingsmaatregelen als de indexering van de GGD substantieel afwijkt van die van gemeenten.

Beoogd effect
Met dit voorstel willen we bereiken dat de raad een standpunt inneemt over de Uitgangspuntennota 2026 van de GGD NOG over de algemene, beleidsmatige en financiële kaders voor 2026.

Argumenten

1.1 De raad is bevoegd een zienswijze in te dienen.
De GGD is één van de uitvoerende partijen die wettelijke taken binnen de Wet Publieke Gezondheid (WPG) namens de gemeente uitvoert. De raad is binnen de GR aangewezen als partij die wensen, bedenkingen en zienswijzen kan indienen op de uitganspuntennota. Ingediende zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de concept-Programmabegroting GGD NOG 2026.

De beschreven uitgangspunten en de van de raden ontvangen zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de concept-Programmabegroting 2026. Het algemeen bestuur bespreekt het concept-Programmabegroting 2026 in zijn vergadering van april 2025. Daarna ontvangen de raden de concept-Programmabegroting en kunnen zij ook hierover een zienswijze indienen. Het algemeen bestuur stelt de Programmabegroting 2026 vast in september 2025.

1.2 De GGD voert landelijke wetgeving uit.
De GGD voert voor de gemeente Elburg de wettelijke taken uit op het gebied van de Wet Publieke Gezondheid, de Wet Kinderopvang, de Wet Veiligheidsregio's, de Wmo en de Jeugdwet (Jeugdgezondheidszorg).

1.3 De uitgangspuntennota 2026 sluit aan bij het lokale gezondheidsbeleid, de bestuursagenda GGD NOG 2023-2027 en bij het IZA/GALA.
De GGD geeft in de uitgangspuntennota aan dat zij aansluit bij de bestuursagenda en recente ontwikkelingen, zowel landelijk, (sub)regionaal als lokaal.

1.4 De GGD zegt toe oplossingsrichtingen te verkennen voor het ravijnjaar 2026.
In uw eerder ingediende zienswijze heeft u er al op aangedrongen om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage. U heeft opgeroepen om kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de benodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten. Het is dan ook positief dat de GGD heeft toegezegd om met een voorstel te komen over scenario's met mogelijke bezuinigingsmaatregelen in de situatie dat de indexering van de GGD substantieel afwijkt van die van de gemeenten. In uw zienswijze geeft u aan dat u verwacht dat deze toezeggingen verwerkt worden in de programmabegroting 2026.

1.5 De GGD zegt toe mee te werken aan het instellen van een raadsadviescommissie.
In uw eerder ingediende zienswijze heeft u al gewezen op het belang van het instellen van een raadsadviescommissie en u heeft de GGD verzocht om dit proactief op te pakken. De GGD geeft aan mee te werken aan het instellen van een raadsadviescommissie. De VNOG heeft u inmiddels een voorstel ter besluitvorming voorgelegd voor het instellen van een raadsadviescommissie. In uw zienswijze roept u de GGD op om op korte termijn met een vergelijkhaar voorstel voor de GGD NOG te komen.

1.6 De doorontwikkeling van de P&C cyclus blijft achter.
In eerdere zienswijzen heeft u, maar ook veel andere gemeenten opgeroepen om een concretiseringsslag te maken over de Bestuursagenda 2023-2027 i.r.t. IZA/GALA om vervolgens te komen tot SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. De GGD heeft na herhaalde oproepen, zowel ambtelijk als in het AB, eind december 2024 een procesvoorstel en projectplan opgeleverd om te komen tot een concretiseringsslag (zie tijdspad in figuur hieronder). In de Uitgangspuntennota 2026 is opgenomen dat het doel is te komen tot indicatoren in de Programmabegroting 2026. Het is de vraag of dat realistisch is. Daarom wordt in de zienswijze verzocht hier meer prioriteit aan te geven.

1.7 De tussenevaluatie van de Bestuursagenda 2023-2027 staat gepland voorjaar 2025
In het voorjaar 2025 houdt het algemeen bestuur de Bestuursagenda tegen het licht. Daar beoordeelt het AB of de beschreven thema's in de Bestuursagenda 2023-2027 nog steeds relevant zijn of dat nieuwe inzichten en gebeurtenissen de agenda binnen de publieke gezondheid zijn gaan bepalen. Aansluitend op argument 1.6 wordt in de zienswijze opgenomen dat u zich afvraagt hoe de GGD de Bestuursagenda op een zinvolle wijze kan evalueren als de speerpunten niet zijn geconcretiseerd en voorzien zijn van indicatoren.

1.8 Er is nog geen inzicht gekomen in welke taken rondom IZA en GALA uit de inwonersbijdrage bekostigd worden en eventuele plustaken of extra opdrachten
In uw eerdere zienswijze op heeft u hierom gevraagd. In de reactie van het DB op de zienswijzen is hier kort op gereageerd, echter geeft dit nog niet het gewenste inzicht. Daarom wordt in de zienswijze opgeroepen dit resultaat te verwerken in het jaaroverzicht 2025 en de Programmabegroting 2026.

1.9 De GGD kan eerder aan de bel trekken
De GGD staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Die worden in de uitgangspuntennota beschreven. De GGD haalt meerdere zaken aan waardoor er meerkosten verwacht worden of al zijn gemaakt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld over de huisvesting jeugdgezondheid en de kleinschalige locaties voor het nieuwe prikmoment voor 5-jarige. In de zienswijze wordt de GGD uitgenodigd om sneller contact te zoeken met individuele gemeenten als er hierin problemen ontstaan of verwacht worden, zodat er gezamenlijk naar oplossingen gezocht kan worden.

2.1 Via de bijgevoegde brief wijst u het AB GGD op de al eerder ingediende en andere aandachtspunten.
Met de verwijzing in de brief op al eerder ingediende zienswijzen benadrukt u richting de GGD dat de door u eerdergenoemde aandachtspunten nog steeds belangrijk zijn. Daarnaast noemt u enkele andere aandachtspunten.

Kanttekeningen
2.1 De eventuele effecten van belangrijke ontwikkelingen op de Programmabegroting 2026 GGD NOG zijn nu nog niet duidelijk
Diverse ontwikkelingen worden geschetst die naar verwachting van invloed zijn op de bedrijfsvoering van de GGD NOG:

- De door het nieuwe kabinet aangekondigde forse bezuinigingen die van invloed zijn op de gezondheid van iedereen in Nederland;
    - Belangrijke financiële middelen voor uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) verdwijnen per 2026
    - Gesneden wordt in specifieke uitkeringen en subsidies van VWS.
    - Er komen bezuinigingen op seksuele gezondheid.
    - Het kabinet wil de vaccinatiegraad verhogen via fijnmazig vaccineren, zonder de daarvoor benodigde financiële middelen.
    - Er komen bezuinigingen op pandemische paraatheid.
- Het rijksvaccinatieprogramma (RVP) wijzigt per 2025 gericht op betere en langere bescherming. Dit betekent dat een aantal vaccinaties verschuiven tussen de JGZ 5-18 GGD en de JGZ 0-4 van Icare
- De uitslag op de aanbesteding van de medische arrestantenzorg Politie. De medische arrestantenzorg wordt nu nog via intensieve samenwerking van vijf GGD'en in Oost-Gelderland op het gebied van dienstverlening forensische geneeskunde op peil gehouden.

Het is nog niet bekend wat dit concreet gaat betekenen voor gemeenten en de GGD NOG en onduidelijk is of dit tijdig bekend is om in de concept Programmabegroting 2026 mee te kunnen nemen.

2.2 Het indexatiepercentage waarmee de GGD NOG rekent, is hoger dan waar de gemeente mee rekent.
De GGD hanteert een index van 4,57%. Deze index is gebaseerd op het besluit van het AB GGD over de wijze van indexering (verdeling: 70% loonkosten en 30% materiële kosten). Gezien de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren, is het van belang dat de GGD NOG meebeweegt met de (financiële) ruimte van gemeenten. Eventuele gevolgen van de gemeentelijke ombuiging kunnen dan effect hebben op de begroting van de GGD NOG. De GGD geeft aan dat zij zich hiervan bewust is en mogelijke scenario's gaat uitwerken.

Financiën
De GGD hanteert een indexpercentage van 4,57%. Het AB GGD heeft deze wijze van indexering vastgesteld in november 2019. De bijdrage van de gemeenten stijgt in 2026 iets minder hard door het vervallen van de extra, incidentele middelen die gemeenten over de jaren 2021 t/m 2025 beschikbaar hebben gesteld voor het programma GGD NOG Robuust. De inwonerbijdrage voor Elburg komt in 2026 uit op € 561.126. In 2025 bedroeg de inwonerbijdrage € 543.342. Daarmee stijgt de inwonerbijdrage in

2026 ten opzichte van 2025 met 3,27%. Bij de programmabegroting 2026 zullen de financiële gemeentelijke bijdragen definitief zijn.

Communicatie/burgerparticipatie
-

Vervolg
Het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG via bijgevoegde brief (zie bijlage) informeren.

Bijlage(n)

1. Brief raden over uitgangspuntennota 2026 GGD NOG
2. Uitgangspuntennota 2026 GGD NOG
3. Memo indicatoren GGD NOG
4. Jeugdgezondheid Putten 2023-2024
5. Projectvoorstel kengetallen en outcome indicatoren

A. Raadsbesluit
B. (Concept)brief zienswijze uitgangspuntennota 2026 GGD NOG

Elburg, 28 januari 2025

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,	de secretaris,
ir. J.N. Rozendaal	Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma